

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Soudní Řízení](#) > [Nařízení o Digitalizaci – Oznámení Členských Států](#) > [Czechia](#)

Nařízení o digitalizaci – oznámení členských států

Obsah zajišťuje

Česko

Česko

Tato stránka obsahuje informace o oznámeních učiněných členskými státy podle nařízení (EU) 2023/2844.

1. Vnitrostátní informační portály pro komunikaci se soudy nebo jinými orgány

Česká republika v současné chvíli neprovozuje žádný informační portál určený pro účely účasti v soudních řízeních a elektronické komunikace mezi fyzickými a právníckými osobami a příslušnými vnitrostátními soudními orgány, který by měl funkce odpovídající připravovanému evropskému elektronickému přístupovému místu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2844.

2. Vnitrostátní právo týkající se videokonferencí v občanských a obchodních věcech

Úprava využití videokonference je obsažena jednotně pro občanské i obchodní věci, a to v § 102a občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). S využitím videokonference může soud například zprostředkovat účast účastníka na jednání nebo provést výslech svědka či znalce nebo zprostředkovat účast tlumočnicka.

Využití videokonference může soud připustit na návrh některého z účastníků, ale může o něm rozhodnout i sám, pokud je podle jeho názoru využití videokonference účelné; v těchto případech se souhlas účastníků s použitím videokonference nepředpokládá. Zákon neobsahuje žádný speciální postup při rozhodování o tom, zda bude účast účastníka na jednání zajištěna formou videokonference. Soudce však může účastníkům dát prostor pro to, aby se k tomuto možnému postupu vyjádřili, k čemuž jim poskytne přiměřenou soudcovskou lhůtu.

Účast na jednání formou videokonference je zajištěna prostřednictvím dálkového přístupu, přičemž zákon neomezuje, z jakého místa se může účastník na jednání dálkově připojit. Podmínkou je jen to, že soud bude schopen při videokonferenci u účastníka, který není osobně přítomen v soudní síni, zjistit jeho totožnost a bude zajištěno, že osoba vyslychaná na dálku nebude vystavena nepřipustnému ovlivňování.

Zákon u jednání formou videokonference povinně stanoví, že z jednání musí být pořízen zvukově obrazový záznam. Soud nad rámec toho může pořídit rovněž i písemný protokol. Záznam je součástí spisu a lze jej přehrát nebo si pořídit jeho kopie za stejných podmínek, za kterých lze nahlížet do spisu (§ 44 odst. 4 občanského soudního řádu). Přístup do spisu je nicméně zásadně omezen pouze na soudní osoby a účastníky řízení, případně jejich zástupce. Další osoby mohou o nahlížení do spisu požádat soud, který jim vyhoví jen za podmínky, že na nahlížení mají právní zájem nebo jsou tu jiné vážné důvody. Ministerstvo spravedlnosti zřídilo tzv. jednotné uložení zvukových a obrazových záznamů, které umožňuje přehrání záznamu a pořízení kopií také prostřednictvím časově omezeného dálkového přístupu – odkaz na dálkový přístup může využít jen osoba, které byl tento odkaz zaslán, a to za stejných podmínek, za kterých může osoba nahlížet do spisu.

Během jednání formou videokonference je nezbytné zajistit, že bude technické připojení řádně fungovat. Soud pro tyto účely zpravidla pořádá zkušební připojení v dostatečném předstihu před termínem, kdy má proběhnout nařízené jednání (zpravidla několik dnů předem). Pokud by i přesto docházelo během jednání jako takového k výpadkům, může účastník nebo jiná osoba, již se prováděný úkon týká, vznášet námitky proti kvalitě zvukového nebo obrazového záznamu.

Pro pořádání soudních jednání prostřednictvím videokonferencí používají soudy především desktopové klienty, jako jsou Cisco Webex a Real Desktop Presence. Z hlediska hardwaru se spoléhají především na videokonferenční sady (systémy) určené speciálně pro videokonference. Patří mezi ně Polycom RealPresence Group 310, 510, 700 a Cisco RoomBar, RoomKit, RoomKit+, DeskPro.

3. Vnitrostátní právo týkající se videokonferencí v trestních věcech

(a) V zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen "trestní řád") upravuje použití videokonferencí při výslechu několik ustanovení, především § 52a a § 111a trestního řádu.

První uvedené ustanovení stanoví tři skupiny důvodů pro využití videokonference, kterými jsou ochrana práv osob (zákon zde demonstrativně vyjmenovává věk a zdravotní stav), bezpečnostní důvody (např. obava o bezpečnost svědka) a jiné závažné důvody, kam spadá např. hospodárnost a urychlení trestního řízení. Aby však mohla být videokonference při provádění úkonu využita, musí to vždy povaha daného úkonu umožňovat a zároveň musí být využití videokonference technicky možné.

Ustanovení § 111a trestního řádu podrobněji upravuje provádění výslechu obviněného či jiné osoby prostřednictvím videokonference. Toto ustanovení stanovuje v odst. 2 způsob, jakým se provádí ověřování totožnosti vyslychané osoby (v podrobnostech viz níže), a v odst. 3, jak postupovat v případě ověřování totožnosti u utajovaného svědka. Podle § 111a odst. 4 trestního řádu musí být vyslychaná osoba před započítím výslechu prostřednictvím videokonference poučena o způsobu provedení výslechu. Rovněž musí být poučena o možnosti podávat námitky proti kvalitě videokonference. Namítat nekvalitní obrazový či zvukový přenos může vyslychaný kdykoliv během výslechu. Vzhledem k nutnosti zachovat i u výslechu prostřednictvím videokonference všechna práva vyslychaného (zejména u obviněného práva obhajoby), lze dovodit nutnost přerušit výslech v případě nekvalitního přenosu, popř. výslech úplně ukončit, pokud nekvalitní spojení znemožňuje plynulou komunikaci, nebo pokud je např. osobám účastnícím se výslechu znemožněno vidět si navzájem obličeje.

§ 52a

Je-li to potřebné pro ochranu práv osob, zejména s ohledem na jejich věk nebo zdravotní stav, nebo vyžadují-li to bezpečnostní anebo jiné závažné důvody, lze při provádění úkonů trestního řízení využívat technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“), umožňuje-li to povaha těchto úkonů a je-li to technicky možné.

§ 111a

(1) Je-li výslech obviněného prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, vyrozumí se jeho obhájce o době a místě, na které byl obviněný předvolán. V případě výslechu spoluobviněného, svědka nebo znalce tímto způsobem se obhájce obviněného vyrozumí o době a místě, ze kterého bude výslech provádět příslušný orgán činný v trestním řízení.

(2) Je-li výslech osoby prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, ověří její totožnost zaměstnanec soudu, státního zastupitelství nebo policejního orgánu pověřený k tomu osobou provádějící výslech. Osobou ověřující totožnost v místě, kde se při výslechu nachází vyslychaný, může být se souhlasem osoby provádějící výslech i zaměstnanec soudu, státního zastupitelství, věznice nebo policejního orgánu, pokud k tomu byl pověřen předsedou tohoto soudu, vedoucím státním zástupcem, ředitelem věznice nebo vedoucím příslušníkem policejního orgánu. Tento zaměstnanec je po celou dobu výslechu přítomen na místě, kde se nachází vyslychaná osoba.

(3) Totožnost svědka, jehož totožnost je utajována a jehož výslech je prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, ověří v řízení před soudem předseda senátu nebo zaměstnanec soudu pověřený zabezpečováním ochrany utajovaných informací určený k této činnosti předsedou soudu a v přípravném řízení

zaměstnanec státního zastupitelství nebo policejního orgánu pověřený ochranou utajovaných informací určený k této činnosti vedoucím státním zástupcem nebo vedoucím příslušníkem policejního orgánu. Tento zaměstnanec je po celou dobu výslechu přítomen na místě, kde se nachází svědek, jehož totožnost je utajována.

(4) Orgán činný v trestním řízení provádějící výslech poučí vyslýchanou osobu před započítáním výslechu prováděného prostřednictvím videokonferenčního zařízení o způsobu provedení výslechu.

(5) Kdykoli v průběhu výslechu prováděného prostřednictvím videokonferenčního zařízení může vyslýchaná osoba vznášet námítky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu.

(b) Udělení souhlasu s provedením výslechu prostřednictvím videokonference není podle českého právního řádu podmínkou pro její provedení, musí být pouze dodržena pravidla vyplývající z obecné úpravy výslechů.

(c) Ministerstvo spravedlnosti již v letech 2014 až 2016 instalovalo v rámci projektu „Zavedení videokonferencí v resortu justice“ téměř 170 videokonferenčních zařízení nejen u soudů všech úrovní, ale také na státních zastupitelstvích či u vězeňské služby, je tedy zajištěna dostatečná infrastruktura videokonferenčních zařízení.

(d) Dle ustanovení § 33 odst. 1 trestního řádu patří mezi práva obviněného mj. právo zvolit si obhájce a radit se s ním i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však obviněný v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Obviněný může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení. I v případě, že je obviněný ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

§ 33 Práva obviněného

(1) Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165). Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena.

(...)

Zúčastněná osoba se v trestním řízení může dát zastupovat zmocněncem (§ 50 a 51 trestního řádu), jímž může být advokát.

Důvěrnost komunikace mezi advokátem a jeho klientem je obecným principem, který je respektován také v případě videokonferenčních výslechů. Podle § 21 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, má advokát povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Advokátní mlčenlivost je nezbytným základem pro vztah důvěry mezi advokátem a klientem.

V současnosti se nachází v legislativním procesu (konkrétně před druhým čtením v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR) návrh zákona, kterým se mění zákon o advokacii (sněmovní tisk 623), který mj. posiluje ochranu důvěrnosti mezi klientem a advokátem. V zákoně o advokacii by za tímto účelem měl být doplněn nový § 3a v tomto znění:

(1) Informace tvořící obsah komunikace advokáta, advokátního koncipienta a dalších osob uvedených v § 21 odst. 9 písm. a) s klientem při výkonu advokacie jsou důvěrné, je-li tato důvěrnost v zájmu klienta. Stejně tak jsou důvěrné informace získané nebo vytvářené při výkonu advokacie nebo v bezprostřední souvislosti s ním, pokud z nich lze zjistit informace o obsahu komunikace uvedené ve větě první nebo o poskytovaných právních službách, je-li tato důvěrnost v zájmu klienta.

(2) Informace podle odstavce 1, které se nacházejí u jiných osob než u advokáta, advokátního koncipienta nebo dalších osob uvedených v § 21 odst. 9 písm. a), musí být výslovně označeny tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o důvěrné informace chráněné podle tohoto zákona.

(3) Každý, kdo získá informace podle odstavce 1, je nesmí zneužít nebo prozradit jiné osobě bez zákonného

důvodu anebo bez souhlasu toho, komu byly právní služby poskytnuty.

(e) information about how the holders of parental responsibility or other appropriate adults are informed about the hearing of a child through videoconferencing or other distance communication technology - how is the best interest of the child taken into account?

V souladu s § 60 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o soudnictví ve věcech mládeže“), je třeba bez zbytečného odkladu informovat o zahájení trestního stíhání mladistvého jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službu. Zároveň podle § 43 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže je zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého oprávněn mladistvého zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit mladistvý, tedy zásadně také výsledku prováděného prostřednictvím videokonference.

Mechanismy občanského práva zajišťují zjednodušeně řečeno to, že nositelem rodičovské odpovědnosti v zásadě nemůže být osoba, jejíž informování o výsledku dítěte by nebylo v nejlepším zájmu dítěte. Pokud by rodiče nevykonávali svou rodičovskou odpovědnost řádně, nebo by ji zneužívali či závažně zanedbávali, bude jejich rodičovská odpovědnost soudem omezena nebo jí budou soudem zbaveni. Rodiče v takovém případě nejsou nositeli rodičovské odpovědnosti, jímž se stane jiná vhodná dospělá osoba (poručník), která je také zákonným zástupcem dítěte a jako taková má práva podle § 43 zákona o soudnictví ve věcech mládeže, nebo má příslušná práva namísto zákonného zástupce opatrovník dítěte, který je jinou vhodnou dospělou osobou (zákonným zástupcem však není, proto je v § 43 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže uváděn samostatně).

Odstavec druhý komentovaného ustanovení zajišťuje, že ve výjimečných případech, kdy žádná z vhodných dospělých osob podle odstavce prvního nemůže v konkrétní situaci (např. pro kolizi zájmů) vykonávat předmětná práva, je ustanoven zvláštní ad hoc opatrovník k výkonu těchto práv, jímž je zpravidla osoba navržená samotným mladistvým.

§ 43 Zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého

(1) Zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého je oprávněn mladistvého zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit mladistvý. Ve prospěch mladistvého může zákonný zástupce nebo opatrovník tato práva vykonávat i proti jeho vůli. Zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého má také právo klást vyslychaným osobám otázky, nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2 trestního řádu, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Orgány činné podle tohoto zákona jsou povinny bez zbytečného odkladu poučit zákonného zástupce nebo opatrovníka mladistvého o právech, která mladistvému náleží; pomínou-li důvody pro ustanovení opatrovníka podle odstavce 2, poučí se zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého o těch právech mladistvého, která lze v probíhajícímu stadiu trestního řízení uplatnit.

(2) V případě, že je nebezpečí z prodlení a zákonný zástupce nebo opatrovník mladistvého nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 nebo nebyl-li opatrovník ustanoven, ačkoli jsou dány důvody pro jeho ustanovení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu těchto práv mladistvému opatrovníka. Předseda senátu nebo v přípravném řízení státní zástupce ustanoví opatrovníkem osobu navrženou mladistvým; pokud mladistvý žádnou osobu nenavrhne nebo navrhne-li osobu, u níž lze mít důvodnou obavu, že nebude řádně hájit jeho zájmy, ustanoví předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce jinou vhodnou osobu, kterou může být zejména osoba blízká, zaměstnanec orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo jiná osoba mající zkušenosti s výchovou mládeže anebo advokát. Jinou osobu než advokáta lze ustanovit opatrovníkem jen s jejím souhlasem. Usnesení o ustanovení opatrovníka se oznamuje tomu, kdo je jím ustanovován, a nevyklučuje-li to povaha věci, též mladistvému. Proti usnesení o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

§ 60 Zahájení trestního stíhání

O zahájení trestního stíhání mladistvého je třeba bez zbytečného odkladu informovat též jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službu.

(f) V souladu s § 55a odst. 1 trestního řádu je pořízení obrazového a zvukového záznamu obligatorní, je-li využito

videokonferenčního zařízení při provádění úkonu trestního řízení. Okolnost, že byl o průběhu úkonu pořízen vedle protokolu i zvukový a/nebo obrazový záznam, se poznamená do protokolu sepsaném o úkonu, v němž se také mimo údajů o čase, místě a způsobu jeho provedení uvede též údaj o použitém prostředku (o jaký záznam, na jakém záznamovém zařízení se jednalo a jaké médium pro zachycení záznamu bylo použito).

Technický nosič záznamu se podle § 55a odst. 2 trestního řádu připojí ke spisu nebo se ve spise uvede, kde je uložen. Tento nosič je třeba označit spisovou značkou, jménem vyslychaného, dobou výslechu, popř. dalšími potřebnými údaji, a uložit ke spisu, popř. spolehlivě jej uschovat a ve spise poznamenat, kde je uložen.

Tyto prostředky slouží k dokumentaci průběhu úkonu, proto by neměly být žádným způsobem upravovány, např. zkracovány, stříhány, doplňovány doprovodným textem apod., neboť to může snižovat jejich důkazní hodnotu a může to být předmětem pozdějších námitek stran.

Je třeba upozornit, že v současné době Ministerstvo spravedlnosti vypořádává připomínky k novele trestních předpisů, která se mj. dotkne ustanovení § 55a trestního řádu s cílem učinit používání videokonferencí v trestním řízení flexibilnější, a to i ohledem na technologický pokrok v této oblasti. Tato novela by měla být předložena vládě v nejbližších týdnech.

§ 55a

Použití zvláštních prostředků při protokolaci

(1) K zachycení průběhu úkonu lze podle potřeby využít i těsnopisného zápisu, který se pak spolu s přepisem do obvyčejného písma připojí k protokolu, případně zvukového nebo obrazového záznamu, anebo i jiného vhodného prostředku. Je-li při provádění úkonu využito videokonferenčního zařízení, pořizuje se zvukový a obrazový záznam vždy.

(2) Byl-li o úkonu pořízen vedle protokolu i zvukový nebo obrazový záznam, poznamená se tato okolnost v protokolu sepsaném o úkonu, v němž se vedle údajů o čase, místě a způsobu jeho provedení uvede též údaj o použitém prostředku. Technický nosič záznamu se připojí ke spisu nebo se ve spise uvede, kde je uložen.

(g) Vyslychaná osoba má v průběhu videokonferenčního výslechu právo kdykoli vznášet námítky proti kvalitě obrazového a zvukového záznamu. Námítky mohou mít za následek např. přerušování výslechu a vyčkání na zlepšení kvality záznamu, příp. ukončení výslechu. V každém případě jsou zahrnuty do protokolu o úkonu.

V průběhu přípravného řízení lze podat žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu podle § 157a trestního řádu (tj. pokud policejní orgán nepostupoval v souladu se zákonem, lze namítat závadu v postupu policejního orgánu).

Rozsudek lze napadnout odvoláním podle § 245 trestního řádu a násl., v němž může oprávněná osoba (již je také v relevantním rozsahu obžalovaný a zúčastněná osoba) napadat také porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že je výrok rozsudku nesprávný nebo že chybí. Pro podstatné vady řízení, které rozsudku předcházelo, zejména také pro porušení ustanovení o právu na obhajobu, jestliže mohly mít vliv na správnost a zákonnost přezkoumávané části rozsudku, odvolací soud napadený rozsudek zruší.

Stížností může být napadeno každé usnesení policejního orgánu a ta prvostupňová usnesení soudu a státního zástupce, u nichž to zákon připouští. Usnesení lze stížností napadnout také pro porušení ustanovení o řízení, které usnesení předcházelo, jestliže toto porušení mohlo způsobit nesprávnost některého výroku usnesení. Stížnost je oprávněna podat i osoba, které se usnesení přímo dotýká, tedy v příslušných případech také obviněný nebo zúčastněná osoba.

(h) Pro videokonference jsou využívány dvě platformy, a to Polycom a Webex, která je nově využívána od počátku roku 2024.

(i) Není-li vyslychaná osoba ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody, dostaví se k předem domluvenému orgánu činnému v trestním řízení (například k soudu nebo na policejní služebnu v místě svého bydliště), který technicky zabezpečí videokonferenční spojení s orgánem provádějícím výslech.

Orgán činný v trestním řízení má povinnost vyrozumět obhájce o místě a čase konání výslechu, nicméně

vyrozumění o místě konání výslechu se liší podle procesního postavení vyslýchaného. Pakliže má být prostřednictvím videokonference vyslechnut obviněný, obhájce by měl být vyrozuměn o místě, na které byl předvolán obviněný. Naopak v případě, že procesním úkonem má být videokonferenční výslech spoluobviněného, kterého vyrozumívá obhájce nezastupuje, svědka, nebo znalce, jako místo konání výslechu je uváděno místo, ze kterého bude výslech provádět orgán činný v trestním řízení.

(j) Ano, je používána aplikace Beey, kam lze nahrát audio nebo video záznam a tato aplikace jej převede na text. K aplikaci mají přístup soudy, státní zastupitelství i věznice.

(k) Ověření totožnosti vyslýchané osoby je upraveno v § 111a odst. 2 trestního řádu (celý text tohoto ustanovení viz výše). Toto ustanovení se vztahuje na výslech osoby v postavení obviněného (podezřelého, obžalovaného i odsouzeného) i jiné osoby včetně zúčastněné osoby. Pokud bude výslech osoby prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, ověří její totožnost zaměstnanec soudu, státního zastupitelství nebo policejního orgánu pověřený k tomu osobou provádějící výslech v závislosti na tom, který orgán činný v trestním řízení výslech provádí. V souladu s větou druhou tohoto odstavce může také předseda soudu, vedoucí státního zástupce, ředitel věznice nebo vedoucí příslušník policejního orgánu se souhlasem osoby provádějící výslech pověřit v místě, kde se při výslechu nachází vyslýchaný, zaměstnanec soudu, státního zastupitelství, věznice nebo policejního orgánu, jako osobu ověřující totožnost vyslýchaných osob. Tento pověřený zaměstnanec musí být po celou dobu výslechu přítomen na místě, kde se nachází vyslýchaná osoba.

(l) Jak již bylo uvedeno výše, obviněný má v souladu s § 33 odst. 1 trestního řádu právo žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů řízení. Jakmile vyslýchaný dokončí svou souvislou výpověď, mohou orgán činný v trestním řízení, a následně rovněž další osoby pokládat vyslýchanému otázky k odstranění rozporů ve výpovědi, k podrobnějšímu objasnění jím uvedených skutečností, případně k doplnění informací, které vyslýchaný sám neuvedl v monologické části výslechu (§ 92 odst. 3 a § 101 odst. 3 trestního řádu). Při výslechu osoby mladší 18 let mohou být otázky kladeny pouze prostřednictvím orgánu činného v trestním řízení, nikoliv přímo obhájcem či dalšími osobami, které se výslechu účastní.

§ 92

(1) Výslech obviněného se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení. Obviněný nesmí být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost.

(2) Při výslechu je třeba se obviněného dotázat na jeho osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry tak, aby pro případ rozhodnutí o vině a trestu obviněného byly zjištěny skutečnosti v rozsahu nezbytném pro stanovení druhu trestu a jeho výměry. Dále je třeba dotázat se na předchozí tresty a na další trestní stíhání obviněného.

(3) Obviněnému musí být dána možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy.

(4) Obviněnému mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

§ 101

(1) Před výslechem svědka je třeba vždy zjistit jeho totožnost, jeho poměr k obviněnému, poučit jej o právu odepřít výpověď, a je-li toho třeba, též o zákazu výslechu nebo o možnosti postupu podle § 55 odst. 2, jakož i o tom, že je povinen vypovědět úplnou pravdu a nic nezamlčet. Dále musí být poučen o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi. Je-li jako svědek vyslýchána osoba mladší než patnáct let, je třeba ji poučit přiměřeně jejímu věku.

(2) Na počátku výslechu musí být svědek dotázán na poměr k projednávané věci a ke stranám a podle potřeby též na jiné okolnosti významné pro zjištění jeho hodnověrnosti. Výslech svědka se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, které svědek vnímal svými smysly. Svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví a odkud se dozvěděl okolnosti jím uváděné. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost, zejména pokud jde o jeho osobní údaje a intimní oblast.

(3) Svědkovi mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky směřující do intimní oblasti vyslychaného svědka, zejména jestliže jde o osobu poškozenou trestným činem, lze klást jen, pokud je to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, zvláště šetrně a po obsahové stránce vyčerpávajícím způsobem, aby nebylo nutné výslech opakovat; jejich formulaci je třeba při zachování potřebné ohleduplnosti přizpůsobit věku, osobním zkušenostem a psychickému stavu svědka. Svědkovi nesmějí být kladeny otázky, v nichž by byly obsaženy klamavé a nepravdivé okolnosti nebo okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi.

(4) Je-li toho třeba ke zjištění pravosti rukopisu, může být svědkovi přikázáno, aby napsal potřebný počet slov.

(m) Trestní řád neobsahuje specifická ustanovení týkající se tlumočení při videokonferencích, užije se proto obecná úprava pro tlumočení obsažená v § 2 odst. 14 a § 28 trestního řádu. V souladu s § 2 odst. 14 trestního řádu každý, kdo prohlásí, že neovládá český jazyk, je oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvede, že ho ovládá. Takové prohlášení obviněného je důvodem pro přibrání tlumočnicka podle § 28 odst. 1 první věty před středníkem trestního řádu.

§ 2 odst. 14

(...)

(14) Orgány činné v trestním řízení vedou řízení a vyhotovují svá rozhodnutí v českém jazyce. Každý, kdo prohlásí, že neovládá český jazyk, je oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvede, že ho ovládá.

(...)

§ 28

(1) Je-li třeba přetlumočit obsah písemnosti, výpovědi nebo jiného procesního úkonu nebo využije-li obviněný právo uvedené v § 2 odst. 14, přibere se tlumočnick; totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočnicka osobě, s níž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob. Tlumočnick může být zároveň zapisovatelem. Neuvede-li obviněný jazyk, který ovládá, nebo uvede-li jazyk či dialekt, který není jazykem jeho národnosti nebo úředním jazykem státu, jehož je občanem, a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk jeho národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož je občanem. Jde-li o osobu bez státního občanství, rozumí se jím stát, kde má trvalý pobyt, nebo stát jeho původu.

(...)

(n) how unauthorised access to sensitive data or data flows to unknown entities is prevented.

Probíhající videokonference jsou zabezpečené koncovým šifrováním (každé zařízení má unikátní certifikát vygenerovaný přímo pro něj), dále je využívána metoda Lets encrypt (každých 60 dnů se certifikáty na zařízeních mění). Videokonference probíhající pomocí WEB RCT – pomocí klienta v počítači, prohlížeči nebo mobilním zařízení jsou zabezpečené heslem při samotném vytvoření schůzky. Také funguje možnost on-premise (doménových) schůzek, kdy se nikdo kromě pozvaných nebo osob z resortu justice do schůzky nemůže připojit. Dále jsou například videokonferenční místnosti zabezpečené heslem, které je pro každou místnost unikátní.

Zabezpečení samotné nahrávky, je zajištěno pomocí active directory skupin a práv, kdy přístup do složky je umožněn pouze uživateli s příslušnými právy, jinak není možné se do složky s nahrávkami dostat.

4. Poplatky v řízeních v občanských a obchodních věcech

I. Výběr poplatků v řízeních před českými soudy

Soudní poplatky v řízení před českými soudy upravuje zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Poplatky lze vybírat pouze za řízení nebo za úkony, které jsou uvedeny v příloze tohoto zákona, nazvané „Sazebník poplatků“.

Poplatek by měl být zaplacen spolu s podáním návrhu na zahájení příslušného řízení. Pokud si účastník není jistý

výši soudního poplatku a z tohoto důvodu poplatek nezaplátí spolu s podáním žaloby, soud má povinnost jej vyzvat k dodatečnému splnění poplatkové povinnosti. Ve výzvě mu sdělí číslo účtu, na které má být poplatek zaplacen, i jeho výši a stanoví mu k tomu lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dnů. Pokud soudní poplatek nebude zaplacen ani v dodatečné lhůtě, soud řízení zastaví.

Sazebník poplatků odlišuje poplatky za řízení a poplatky za jednotlivé úkony. Poplatky jsou stanoveny v českých korunách. Je-li základ poplatku vyjádřen v cizí měně, vypočte se procentní poplatek ze základu poplatku přepočteného na českou měnu podle kursu vyhlášeného Českou národní bankou platného k prvnímu dni kalendářního měsíce, v němž je poplatek splatný nebo v němž soud vydá rozhodnutí o povinnosti zaplatit poplatek. Pro přepočet měn, jejichž kurs Česká národní banka nevyhlašuje, se použije kurs USD k této měně vyhlášený ústřední nebo jí na roveň postavenou bankou státu, v němž platí přepočítávaná měna; platnost tohoto použitého kursu měn je poplatník povinen prokázat soudu dokladem získaným prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí.

II. Výše soudních poplatků

a) Poplatky za řízení

Pokud jde o poplatky za řízení, základním východiskem je výpočet soudního poplatku z žalované peněžní částky, což platí i pro řízení o drobných nárocích a evropský platební rozkaz. Poplatek je u částek do 20 000 Kč stanoven paušálně (1000 Kč), v částce od 20 000 Kč do 40 000 000 Kč pak 5 % z žalované částky, a v částce vyšší než 40 000 000 Kč je poplatek 2 000 000 Kč a 1 % z částky přesahující 40 000 000 Kč; částka nad 250 000 000 Kč se nezapočítává.

Zvláštní kategorii poplatků zavádí zákon jen pro elektronický platební rozkaz, zde je výše soudního poplatku stanovena následovně:

1. do částky 10000 Kč včetně 400 Kč
2. v částce vyšší než 10 000 do 20 000 Kč včetně 800 Kč
3. v částce vyšší než 20 000 Kč 4 % z této částky

U sporů o nemajetkovou újmu v penězích je do částky 200 000 Kč poplatek paušální (2 000 Kč) a následně 1 % z žalované částky.

Zákon dále stanoví řadu dalších pravidel v případech, kdy není předmětem sporu peněžité plnění – poplatky se v těchto případech stanoví paušálně. Například u sporu o nemovitou věc za každou nemovitou věc 5 000 Kč, za každý obchodní závod 15 000 Kč.

Zvláštní soudní poplatky jsou dále stanoveny v těchto případech:

- za nařízení předběžného opatření – 1 000 Kč
- ve věcech vypořádání společného jmění manželů a podílového spoluvlastnictví – 2 000 Kč (tato částka se zvyšuje za každou nemovitost/obchodní závod o 5 000 Kč, resp. 15 000 Kč)
- ve věcech výživného 500 Kč do částky 50 000 Kč, a následně 1 %, nejvýše však 15 000 Kč
- za návrh na uznání cizích rozhodnutí ve věcech manželských a určení rodičovství – 2 000 Kč
- za návrh na zahájení řízení v incidenčním sporu (insolvenční řízení), jehož předmětem je peněžité plnění – do částky 20 000 Kč je soudní poplatek 1 000 Kč, a následně 5 % z žalované částky
- za návrh na zahájení řízení v incidenčním sporu, jehož předmětem není peněžité plnění:
 1. ve sporu o pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky 5000 Kč
 2. za každou nemovitou věc 5000 Kč
 3. za každý obchodní závod nebo za každou jeho organizační složku 15000 Kč
 4. v ostatních případech 2000 Kč

Existuje pak také zbytková klauzule, která dopadá na zbývající případy, v nichž nejde ani o peněžité plnění, ale také ani o některou z výslovně uvedených kategorií. Tato zbytková klauzule počítá se soudním poplatkem ve výši 2 000 Kč.

Pokud jde o odvolací řízení (řízení o řádném opravném prostředku), výše soudního poplatku je stanovena shodně jako pro žalobu v prvním stupni.

Naopak pro řízení o dovolání jakožto mimořádném opravném prostředku se poplatek stanoví paušálně:

1. peněžitě plnění do částky 100000 Kč včetně 7000 Kč
2. za každou nemovitou věc 14000 Kč
3. za každý obchodní závod nebo za každou jeho organizační složku 28000 Kč
4. v ostatních případech 14000 Kč

b) Poplatky za úkony

Z hlediska poplatků za úkony lze uvést, že v těchto případech jsou soudní poplatky stanoveny paušálně.

Například za

- vydání osvědčení či potvrzení podle předpisů Evropské unie se stanoví paušální poplatek ve výši 300 Kč,
- za vydání změnu nebo zrušení evropského dědického osvědčení se stanoví poplatek 500 Kč,
- za vystavení úředního vysvědčení o skutečnostech známých ze soudních spisů se stanoví paušální poplatek ve výši 150 Kč,
- za sepsání podání do protokolu, jestliže to umožňuje právní řád ČR, se stanoví paušální poplatek ve výši 1 000 Kč,
- za vyhotovení stejnopisu (opisu) rozhodnutí, protokolu a ověřeného výpisu z rejstříků a evidencí za každou i započatou stránku se stanoví paušální poplatek ve výši 70 Kč,
- za vyhotovení kopie (fotokopie) listin, protokolu, příloh, záznamů, jiných částí spisů a ostatních evidenčních pomůcek vedených soudem včetně pořízených výpisů z nich za každou i započatou stránku se stanoví paušální poplatek ve výši 20 Kč,
- za poskytnutí kopie elektronických dat, které jsou součástí spisu, na trvalém nosiči dat, za každý nosič se stanoví paušální poplatek ve výši 50 Kč,
- za přepis zvukového nebo zvukově obrazového záznamu ve formě protokolu za každou i započatou stránku se stanoví paušální poplatek ve výši 100 Kč.

5. Elektronické platební metody

V současné chvíli je pro účely plateb soudních poplatků jedinou elektronickou platební metodou v České republice bankovní převod. Poplatky se hradí bankovním převodem na účet příslušného soudu. Bankovní spojení lze nalézt na internetových stránkách jednotlivých soudů, které jsou dostupné z internetového portálu justice.cz.

6. Oznámení o předčasném využívání decentralizovaného informačního systému

Česká republika nepředpokládá předčasné využívání decentralizovaného informačního systému před datem použití stanoveným v souladu s čl. 26 odst. 3 ve spojení s čl. 10 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2844.

7. Oznámení o předčasném využívání videokonferencí v občanských a obchodních věcech

Česká republika nepředpokládá předčasné využívání videokonferencí v občanských a obchodních věcech před 1. květnem 2025 podle čl. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2844.

8. Oznámení o předčasném využívání videokonferencí v trestních věcech

Česká republika nepředpokládá předčasné využívání videokonferencí v trestních věcech před 1. květnem 2025 podle čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2844.

Poslední aktualizace: 18/05/2026

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo

uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.